

Онищенко О. А.
канд. наук з держ. упр.,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна
ORCID: 0000-0002-3009-3856;

Бараненко Б. Є.
студентка факультету менеджменту
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна
ORCID: 0009-0002-2440-9364

СУЧАСНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ МІЖНАРОДНОГО БІЗНЕСУ: ГАРМОНІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ЛІДЕРСТВА

Сучасний міжнародний бізнес зазнає значних трансформацій, обумовлених глобалізацією, розвитком технологій та змінами в організаційній культурі. Успішне управління в міжнародному бізнес-середовищі потребує не лише володіння класичними принципами менеджменту, а й розвинутого лідерського потенціалу.

Лідерство є одним із ключових чинників, що визначають ефективність управління організаціями, особливо в умовах динамічних змін та конкурентного середовища. В цій роботі розглянуто взаємозв'язок між менеджментом і лідерством, їхні відмінності та взаємодію, а також проблеми та перспективи розвитку сучасного міжнародного менеджменту.

Менеджмент є комплексною системою управління, що поєднує наукові знання, практичні навички та мистецтво керівництва для досягнення стратегічних цілей компанії. У міжнародному бізнесі управлінці зіштовхуються з викликами, пов'язаними з культурними, економічними та політичними відмінностями різних країн. Ефективний менеджер повинен мати не лише адміністративні навички, але й здатність працювати в мультикультурному середовищі. Лідерство, у свою чергу, є важливою складовою ефективного управління, адже лідер здатен надихати, мотивувати та спрямовувати команду на досягнення спільних цілей. На відміну від менеджменту, який орієнтований на процеси та структури, лідерство акцентує увагу на людському факторі, розвитку команди та створенні інноваційного середовища.

В контексті прикладної важливості для розвитку сучасних підприємств, наприклад, вітчизняні дослідники І. Маркіна, В. Вороніна та І. Дмитренко вважають, що менеджмент і лідерство однаково важливі для організацій. Але, при цьому, необхідно відрізнити лідера від менеджера, адже «...популярне визначення менеджменту цілком схоже з визначенням лідерства: досягнення цілей організації за допомогою підлеглих менеджеру людей...» [1, с.90]. Основні відмінності між менеджментом та лідерством полягають у тому, що менеджмент базується на організаційних структурах, ієрархії та регламентах, тоді як лідерство ґрунтується на харизмі, впливі та довірі.

З іншого боку, хоча відмінності між менеджерами та лідерами, можливо, мали свою цінність раніше, сьогодні вони втрачають суть. Така новаторська точка зору базується на неправильному уявленні про те, що таке управління, лідерство та стратегія в організаціях 21 століття [2].

Серед основних проблем менеджменту міжнародного бізнесу можна виділити відсутність адаптивності до швидких змін глобального ринку, недостатній розвиток міжкультурних компетенцій керівників, труднощі у поєднанні традиційного управління з гнучкими методами лідерства, а також низький рівень довіри в організаціях та дефіцит ефективних лідерів. Водночас існують перспективи розвитку міжнародного менеджменту, зокрема посилення ролі емоційного інтелекту у менеджменті, використання інноваційних технологій для підвищення ефективності управління, формування нових моделей організаційного розвитку, що поєднують лідерство та менеджмент, а також посилення орієнтації на сталий розвиток та соціальну відповідальність бізнесу.

Сучасний міжнародний менеджмент потребує гармонійного поєднання адміністративних навичок та лідерських якостей. Ефективні керівники повинні бути не лише менеджерами, а й лідерами, здатними адаптуватися до швидких змін, надихати команду та впроваджувати інновації. Проблеми, з якими стикається міжнародний бізнес, можуть бути подолані шляхом розвитку стратегічного мислення, емоційного інтелекту та адаптації до мультикультурного середовища. Перспективи розвитку менеджменту полягають у його гнучкості, технологічній інтеграції та фокусуванні на людських ресурсах як основному активі організації.

Список використаних джерел

1. Маркіна І. А., Вороніна В. Л., Дмитренко І. А. Лідерство як феномен сучасного менеджменту. *Економічний простір*. 2020. № 159. С. 88–91.
2. Kraaijenbrink J. There Is No Difference Between Managers And Leaders. *Forbes*. 2022. URL: <https://www.forbes.com/sites/jeroenkraaijenbrink/2022/04/07/there-is-no-difference-between-managers-and-leaders/> (the date of application: 28.03.2025).